

การศึกษาทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19

ณรงค์ศักดิ์ ฮารง

คำสำคัญ : การเมืองส่วนร่วมทางการเมือง/การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562

บทนำ

ความเป็นและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2560 ได้กำหนดหลักเกณฑ์การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และจากบัญชีรายชื่อเอาไว้อย่างชัดเจน โดยได้กำหนดรูปแบบการเลือกตั้งระบบใหม่ หรือที่เรียกกันว่า “แบบจัดสรรปันส่วนผสม” ตามแบบอย่างของประเทศเยอรมนี ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำมาปฏิบัติเป็นหลักคิดในการวางระบบเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในครั้งนี้ ทั้งนี้ สืบเนื่องจากวิกฤตการณ์ความขัดแย้งระหว่างพรรคการเมืองที่ต้องการเอาชนะการเลือกตั้งจนเกิดปัญหาเกิดความวุ่นวายขึ้นในประเทศ ดังนั้น เพื่อลดความรุนแรงในการแข่งขันการเข้าสู่อำนาจจึงต้องใช้ระบบการเลือกตั้งที่ดีที่สามารถทำให้มีการกระจายหรือมีตัวแทนครอบคลุมอย่างทั่วถึงในกลุ่มผลประโยชน์ ในทุกสาขาอาชีพ ได้เข้ามาทำหน้าที่ในรัฐสภา โดยเปรียบเทียบระบบการเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่เป็นระบบ “วันแมนวันโหวต” ผู้ชนะในเขตเลือกตั้งหนึ่งอาจชนะกันเพียงแค่คะแนนเดียว ซึ่งเป็นจุดอ่อนของระบบเพราะนำคะแนนมาตัดสินผลชนะเพียงอย่างเดียวไม่ใช่เสียงส่วนใหญ่หรือเสียงข้างมาก ตัวอย่างเช่น ในเขตหนึ่งมีการแข่งกัน 4 คน ผู้ที่ชนะได้ร้อยละ 40 ของคะแนน ขณะที่อีก 3 คน รวมกันได้ร้อยละ 60 ลักษณะเช่นนี้จะกล่าวได้อย่างไรว่าผู้ชนะมาจากเสียงส่วนใหญ่ ที่สำคัญคือ คะแนนร้อยละ 60 นั้นถูกทิ้งไป ไม่ได้นำมาคำนวณแต่อย่างใดเท่ากับว่าคะแนนเสียงของคนกลุ่มนี้ ไม่มีความหมายใด ๆ ยิ่งไปกว่านั้นคะแนนนิยมของผู้สมัครบางคนบางพรรคมีลักษณะของการผูกขาด ตรึงฐานเสียงด้วยวิธีการต่าง ๆ ประชาชนที่คิดต่างจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตนั้นแทบจะไม่มีโอกาสมีผู้แทนของตนเองได้ เพราะระบบการเลือกตั้งชนะกันเพียงแค่คะแนนเดียว

ลักษณะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรข้างต้นมีทั้งข้อดี และข้อเสียแตกต่างกัน ประกอบกับประเทศไทยได้ห่างไกลจากการเลือกตั้งมาเป็นเวลา 8 ปี เป็นตัวแปรสำคัญที่ผู้ศึกษามุ่งจะศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ครั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงบรรทัดฐาน ทักษะ ทักษะ ความเห็นทางการเมืองของแต่ละบุคคลจากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ โดยสภาพลักษณะทั่วไปของ นักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 นั้นประกอบด้วยบุคคลที่มีความแตกต่างในเรื่องของช่วงอายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา และภูมิลำเนาของแต่ละบุคคล ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้ล้วนทำให้กระบวนการเรียนรู้ ปลูกฝัง และพฤติกรรมทางการเมืองในเรื่องของการสนใจทางการเมือง วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทางการเมือง การกล่อมเกล่าทางการเมือง ส่งผลให้ความชอบทางการเมืองแตกต่างกันไป จากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการเมืองและตัวแปรต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยสนใจที่จะหาคำตอบเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อให้ทราบถึงบรรทัดฐาน ทักษะ ทักษะ ความเห็นทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 แต่ละบุคคล ของนักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในเขต การเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 ขอบเขตเนื้อหาด้านปฐมภูมิ คือ การรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างมีความครอบคลุม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบความคิดในการ วิจัย (Conceptual Framework)

1.2 ขอบเขตเนื้อหาด้านทฤษฎี คือ การรวบรวมและทบทวนวรรณกรรม จากบทความ ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิจัยข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ

2. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ นักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 จำนวน 65 คน

3. ระยะเวลา ตั้งแต่ เดือนมีนาคม – พฤษภาคม 2562

4. ขอบเขตด้านพื้นที่ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการศึกษา

1. การศึกษาข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร (Documentary research) โดยการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการวิจัยเพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดตัวแปร

2 การศึกษาข้อมูลจากการวิจัยภาคสนาม (Field research) โดยทำการทดสอบจากการทำแบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

จากผลการศึกษารูปได้ว่า

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปพบว่าการศึกษาทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 53.8 รองลงมาเป็นเพศหญิง ร้อยละ 46.2 ส่วนใหญ่มีอายุ 20 – 30 ปี ร้อยละ 58.5 รองลงมามีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 27.7 และน้อยที่สุดมีอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 6.1 มีอาชีพรับราชการ ร้อยละ 47.7 รองลงมาคือ พนักงานบริษัท ร้อยละ 16.9 และน้อยที่สุดคือไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 6.2 และส่วนใหญ่จบการศึกษาสาขารัฐศาสตร์/รัฐประศาสนศาสตร์ ร้อยละ 53.8 รองลงมาจบการศึกษาสาขาบริหารธุรกิจ/บัญชี ร้อยละ 15.4 และน้อยที่สุดจบการศึกษาสาขาสังคมสงเคราะห์ และนิเทศศาสตร์ ร้อยละ 1.5

2. ระดับของปัจจัยด้านพฤติกรรมทางการเมือง ที่มีผลต่อทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 ในภาพรวม เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก พบว่า เห็นด้วยสูงสุดคือ ด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทางการเมือง เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการกล่อมเกลາทางการเมืองด้าน เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และเห็นด้วยต่ำสุดคือ ด้านความสนใจทางการเมือง เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง และแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการกล่อมเกลາทางการเมือง ปัจจัยด้านพฤติกรรมทางการเมืองที่มีผลต่อทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 ในภาพรวม เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เห็นด้วยสูงสุดคือ เมื่อบิดา มารดา หรือเพื่อน ๆ ของท่านได้ดำเนินเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ท่านได้มีโอกาสชี้แจงเหตุผลเสมอ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ เมื่อท่านมีโอกาสดำเนินกิจกรรมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งส่วนหนึ่งนั้นเป็นผลมาจากการตัดสินใจของท่านคนเดียว และเห็นด้วยต่ำสุดคือ เมื่อบิดา มารดา หรือเพื่อน ๆ ของท่านได้แสดงความคิดเห็นขัดแย้ง ท่านมักจะแสดงความไม่พอใจ เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย

2.2 ด้านความสนใจทางการเมือง ปัจจัยด้านพฤติกรรมทางการเมืองที่มีผลต่อทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 ในภาพรวม เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เห็นด้วยสูงสุดคือ ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสาร บทความวิชาการเป็นประจำ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และอื่น ๆ ได้นำเสนอข้อมูลข่าวสารทางการเมืองทุก ๆ วัน ได้กระตุ้นให้ท่าน สนใจ เหตุการณ์บ้านเมืองเพิ่มขึ้น เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และเห็นด้วยต่ำสุดคือ ท่านติดตามรายการ “คืนความสุข” เป็นประจำทุกสัปดาห์ เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 ด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ปัจจัยด้านพฤติกรรมทางการเมืองที่มีผลต่อทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 ในภาพรวม เห็นด้วยอยู่

ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า เห็นด้วยสูงสุดคือ ปัญหาเศรษฐกิจเรื่องปากท้องของประชาชนมีผลต่อ เสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ กฎกติกา กฎหมายในปัจจุบันไม่สามารถแก้ปัญหาสถานการณ์ทางการเมืองของไทยได้ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และเห็นด้วยต่ำสุดคือ ถ้าหากรัฐบาลละเลยการแก้ปัญหาความยากจนของประชาชน ก็ไม่ได้ส่งผลเสียต่อเสถียรภาพของรัฐบาล เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

3. ระดับปัจจัยในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า มีส่วนร่วมสูงสุดคือด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก และมีส่วนร่วมต่ำสุดคือด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมือง และกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการใช้สิทธิเลือก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมสูงสุดคือ ท่านไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งระดับชาติ ระดับท้องถิ่น มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ท่านได้ชักชวนคนในครอบครัวไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ ท่านเคยเข้าร่วมการรณรงค์เลือกตั้ง เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

3.2 ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนร่วมสูงสุดคือ ท่านเคยร่วมหาเสียงให้กับนักการเมืองหรือกลุ่มทางการเมืองท้องถิ่นและการเมืองระดับชาติด้วยการติดป้ายหาเสียง ติดสติ๊กเกอร์ เป็นต้น มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย รองลงมาคือ ท่านสมัครเป็นสมาชิกพรรคใด พรรคการเมืองหนึ่งในช่วงระหว่างการรณรงค์หาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ ท่านสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเมือง เช่น กลุ่ม พวม. (กลุ่มเสื้อเหลือง) หรือกลุ่ม นปช. (กลุ่มเสื้อแดง) หรือ กลุ่มอื่น ๆ การชุมนุมประท้วง เห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

อภิปรายผล

1. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ปัจจัยในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ในระดับชาติและระดับท้องถิ่น อีกทั้งยังชักชวนคนในครอบครัวไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ซึ่งสอดคล้องกับ Nie and Verba ที่กล่าวว่าการเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่เห็นได้เด่นชัดที่สุดที่สามารถที่จะแสดงให้เห็นถึงแรงสนับสนุนจากประชาชนหรือแรงกดดันให้รัฐบาลปรับนโยบายเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนอีกครั้งแต่ระหว่างประชาชนและผู้หน้านั้นจะมีการสื่อสารกันน้อยมากการแสดงออกของประชาชนว่าพึงพอใจต่อผู้สมัครคนใดนั้นจึงไม่ปรากฏชัดเจนซึ่งความนิยมของประชาชนและแรงกดดันที่มีต่อตัวผู้สมัครจะเป็นผลทำให้ผู้สมัครแต่ละคนได้รับการคัดเลือกและจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการควบคุมการทำงานของรัฐบาล

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัจจัยในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตร์มหาบัณฑิตด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งเพราะเห็นว่าการเลือกตั้งเป็นการที่จะได้ซึ่งตัวแทนของเขาในการทำหน้าที่ดำเนินนโยบายสาธารณะ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากภัยคุกคามต่าง ๆ เช่น ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาจากภัยธรรมชาติ เป็นต้น จัดสรรทรัพยากรของชาติได้อย่างเหมาะสมตอบสนองต่อความต้องการของผู้เลือกตั้งหรือประชาชนสังคมนั้น ๆ อีกทั้งยังไปการทำหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญเพื่อแสดงให้เห็นถึงการยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยของประเทศ

2. ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ

ปัจจัยในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ เช่น การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหนึ่ง ๆ ในช่วงระหว่างการรณรงค์หาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติ การบริจาคเงินช่วยเหลือพรรคการเมืองหรือกลุ่มทางการเมือง การเข้าร่วมประชุมทางการเมืองของพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับอเนก จงวัฒน์บัณฑิตย์ ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง กับประสิทธิภาพในงานพนักงานธนาคารออมสิน ผลการวิจัยพบว่า พนักงานออมสินโดยภาพรวมมีความตระหนักทางการเมืองในระดับสูง แต่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทางการเมืองในระดับต่ำนอกจากนี้ผลการวิจัยยืนยันว่า คุณลักษณะของความตระหนัก

ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทางการเมืองทางการเมือง ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัจจัยในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตร์มหาบัณฑิตด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย หมายความว่า การเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถามนั้น ไม่ได้ให้ความสำคัญหรือการแสดงอย่างชัดเจน อาจมีสาเหตุจากมองว่าการเข้ากิจกรรมทางการเมืองโดยการไต่ตรองโดยรอบคอบอ้างตกเป็นเครื่องทางการเมืองของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือมองว่าการเคลื่อนไหวทางการเมืองย่อมมีความเสี่ยงกับชีวิตหากผู้มีอำนาจใช้กำลังรุนแรงกับการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ อีกทั้งการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกเชิงประจักษ์ว่าสนับสนุนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง อาจมีผลทำให้เกิดผลกระทบการงานอาชีพหรือความสัมพันธ์กับผู้คนรอบข้างที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน โดยการไม่แสดงออกว่าตนสนับสนุนหรือมีอุดมการณ์ทางการเมืองแบบใด

และผลการศึกษปัจจัยด้านพฤติกรรมทางการเมือง ที่มีผลต่อทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 พบว่าโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการกล่อมเกลารวมทั้ง ด้านความสนใจทางการเมือง ด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทางการเมือง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาบทบาทในแต่ละด้าน จะแตกต่างกันไป ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายรายด้าน ดังนี้

1. ด้านการกล่อมเกลารวมทั้ง

ผลการจากการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านพฤติกรรมทางการเมืองที่มีผลต่อทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 ด้านการกล่อมเกลารวมทั้ง ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก จากผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ว่าเมื่อบิดา มารดา หรือเพื่อน ๆ ของท่านได้ดำเนินเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ท่านได้มีโอกาสชี้แจงเหตุผลเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยในกระบวนการกล่อมเกลารับรู้ทางการเมือง ของ Almond and Powell ว่าครอบครัว เป็นตัวการในการกล่อมเกลารับรู้ทางการเมืองที่มีอิทธิพลสูงและต่อเนื่องเป็นระยะยาว ทั้งโดยตรงและทางอ้อม และการศึกษาของ Jaros พบว่ากลุ่มอายุรุ่นราวคราวเดียวกลุ่มนี้ขัดเกลารวมทั้งแก่สมาชิก โดยอาศัยแรงจูงใจและแรงกดดัน เพื่อให้บุคคลในกลุ่ม

เกิดทัศนคติและพฤติกรรมตามที่กลุ่มยอมรับ จากการศึกษาวิจัยยังพบว่า นักศึกษาจำนวนไม่น้อยมีความสนใจ และความโน้มเอียงทางการเมืองไปในทิศทางตรงกันข้ามที่เคยเป็นอยู่เดิม เพราะอิทธิพลของเพื่อนและต้องการได้รับการยอมรับจากกลุ่มดังนั้น กระบวนการกล่อมเกลารเรียนรู้ทางการเมือง จึงเป็นกระบวนการเชิงพัฒนา ซึ่งทำให้คนได้รับความรู้ เบื้องต้นทางการเมือง และทราบถึงแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของตน

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัจจัยด้านพฤติกรรมทางการเมืองที่มีผลต่อทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 ด้านการกล่อมเกลารทางการเมืองในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้เหตุผลในการชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ กับคนใกล้ชิดมากกว่าการใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผล หรือแม้แต่ว่าคนใกล้ชิดแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่ได้ส่งผลให้เกิดความไม่พอใจจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นเมื่อเกิดปรากฏการณ์ทางการเมือง หรือเหตุการณ์ทางการเมืองผู้ตอบแบบสอบถามยอมใช้วิจารณญาณที่ถูกกล่อมเกลารวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเมือง หรือเหตุการณ์ทางการเมืองได้อย่างมีเหตุผล

2. ด้านความสนใจทางการเมือง

ผลการจากการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านพฤติกรรมทางการเมืองที่มีผลต่อทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 ด้านความสนใจทางการเมืองในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานแต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าเห็นด้วยสูงสุดคือ ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสาร บทความวิชาการเป็นประจำ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และอื่น ๆ ได้นำเสนอข้อมูลข่าวสารทางการเมืองทุก ๆ วันได้กระตุ้นให้ท่าน สนใจ เหตุการณ์บ้านเมืองเพิ่มขึ้น เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ (2547, หน้า 27) ได้กล่าวไว้ว่า ความสนใจทางการเมืองนั้นเป็นพื้นฐานของความโน้มเอียงพื้นฐานทางการเมืองประเภทอื่น ๆ เช่น ความไว้วางใจทางการเมือง ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง จากการศึกษาวิจัยพบว่า บุคคลที่มีความสนใจทางการเมืองสูงมักจะมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าบุคคลทั่วไป ผู้ที่มีความสนใจทางการเมืองมาก มีแนวโน้มที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่าผู้ที่ไม่สนใจทางการเมือง และอดิศร เหลาแหว (2547, หน้า 29-30) ได้กล่าวถึงความสนใจทางการเมืองเฉพาะบุคคลไว้ว่า บุคคลที่มีความสนใจทางการเมืองนั้นจะเป็นผู้ที่เข้าไป

มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริงมีความ ตื่นตัว และจะพยายามแสวงหาอำนาจทางการเมือง หรือไม่ก็เข้าไปมีอิทธิต่อการตัดสินใจทางการเมืองในรูปแบบใดรูปหนึ่ง

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัจจัยด้านพฤติกรรมทางการเมืองที่มีผลต่อทัศนคติ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 ด้านความสนใจทางการเมือง ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง หมายความว่า จากพฤติกรรมของประชากร ในการวิจัยได้ติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสาร บทความ วิชาการเป็นประจำ และสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และอื่น ๆ ได้นำเสนอข้อมูลข่าวสารทาง การเมืองทุก ๆ วัน ได้กระตุ้นให้สนใจเหตุการณ์และปรากฏการณ์ทางการเมืองเพิ่มขึ้น แต่ในบางประเด็นผู้ตอบแบบสอบถามยังขาดรายละเอียดในการให้ความสนใจ ซึ่งความสนใจ จะเลือกติดตามสิ่งหนึ่งและละเลยสิ่งหนึ่งทำให้ขาดความรู้ความสนใจในมิตินั้นไป ซึ่งปรับในส่วน ที่ขาดหายไปเพื่อยกระดับพฤติกรรมทางการเมืองให้มากขึ้น

3. ด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทางการเมือง

ปัจจัยด้านพฤติกรรมทางการเมืองที่มีผลต่อทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 ด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ ในระดับมาก จากความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าปัญหาเศรษฐกิจเรื่องปากท้อง ของประชาชนมีผลต่อ เสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล และ กฎกติกา กฎหมายในปัจจุบัน ไม่สามารถแก้ปัญหาสถานการณ์ทางการเมืองของไทยได้ สอดคล้องกับวอลเตอร์ เอ โรเซนเบิม (Walter A. Rosenbaum, 1975) ได้ชี้ให้เห็นว่าวัฒนธรรมทางการเมืองเกิดจากการสะสม บรรดาความโน้มเอียงของประชาชนที่มีต่อองค์ประกอบพื้นฐานของระบบการเมือง

และสอดคล้องกับอัลมอนด์และเวอร์บา (Almond and Verba, 1965) ได้ชี้ให้เห็น ว่าวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของ บุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระบบการเมืองเป็นอย่างดี เห็นคุณค่าและความสำคัญในการเข้ามีส่วนร่วม ทางการเมือง เพื่อควบคุมกำกับและตรวจสอบให้ผู้ปกครองทำการปกครอง เพื่อสนองตอบ ความต้องการของประชาชนบุคคลในสังคมนี้จะมีความรู้สึกว่าเขาสามารถที่จะก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงในทางการเมืองได้ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมส่วนใหญ่

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัจจัยด้านพฤติกรรมทางการเมืองที่มีผลต่อทัศนคติ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562 ของนักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร รุ่นที่ 19 ด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงให้เห็นถึงแบบแผนของทัศนคติ ความเชื่อ สภาวะอารมณ์ ความรู้สึกซึ่งเป็นสิ่งที่สั่งการ และมีความหมายต่อกระบวนการทางการเมืองเป็นกรอบของพฤติกรรมในระบบการเมืองนั้น ๆ ส่วนประกอบของวัฒนธรรมทางการเมืองมีทั้งอุดมคติทางการเมือง และบรรทัดฐานในการดำเนินการของระบบการเมือง โดยเป้าหมายคือการบรรลุผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองจะมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองของปัจเจกบุคคลอย่างมาก แต่ถึงอย่างไรวัฒนธรรมทางการเมืองก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แตกต่างกันได้ขึ้นอยู่กับปัจเจกบุคคลที่ได้อบรมหล่อหลอมเกลาทางการเมือง กลุ่มบุคคล จะมีแนวคิดวัฒนธรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ด้านความสนใจทางการเมือง ควรให้เพิ่มเติมรายละเอียดในติดตามข่าวสารทางการเมือง การแสดงออกผ่านสื่อของนักการเมือง เพื่อเกิดการพัฒนาและเพิ่มเติมในส่วนขาดหายและทำให้ความสนใจทางการเมืองสมบูรณ์มากขึ้น

1.2 ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ ควรแสดงออกอย่างชัดเจนว่ามีจุดยืนในทางการเมืองหรืออุดมการณ์ทางการเมืองในทิศทางใด แสดงออกอย่างชัดเจนและยืนหยัดในแนวทางที่ตนเองเชื่อมั่นโดยไม่สนใจว่าผู้คนรอบข้างจะเห็นด้วยหรือไม่

1.3 ภาคการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น ควรสร้างเชื่อมั่น สร้างภาพลักษณ์ให้ประชาชนเห็นว่า การดำเนินการทางการเมืองเป็นเรื่องของประชาชนทุกคนไม่ใช่เป็นเรื่องของผู้มีอำนาจหรือชนชั้นนำเพียงอย่างเดียว เพื่อกระตุ้นให้เกิดกลไกในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลจากภาคประชาชนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด